

Příloha k protokolu o SZZ č.

FF JU v Č. Budějovicích

Vysoká škola:

Ústav estetiky

20. 6. 2010

Datum odevzdání posudku:

Veronika Fousková

Jméno:

Estetika

Obor:

Recenzent * / Mgr. Peter Chvojka

diplomové práce

Vedoucí */

Mgr. Ondřej Dadejík, Ph.D.

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Mimésis v abstraktní malbě

.....
(téma)

Bakalářská práce Veroniky Fouskové *Mimésis v abstraktní malbě* se snaží nalézt pozitivní spojení mezi tradičním pojmem umělecké nápodoby a soudobým malířstvím. Záměr realizuje komparaci antických představ o umění, které zastupuje Aristotelés, s pojetím *mimésis* u H. G. Gadamera. Je vcelku očekávatelné, že autorka se vystavuje dvojímu tlaku: musí především vysvětlit zásadní proměny, které se pod pojmem nápodoby mezi Aristotelem a Gadamerem odehrály, a dále musí objasnit, proč vlastně by se měl pojem *mimésis* zatížený antickou optikou zachovávat. Domnívám se, že první úkol se zdařil beze zbytku, druhý s rezervami.

Základní napětí práce tvoří jakýsi anticko – hermeneutický dialog, který reprezentuje jednak inspirační motiv samotné Gadamerovy filozofie, jednak myšlenka nápodoby charakterizuje typické rysy evropské ontologie. Možná by stálo za pozornost dát prostor i generujícím vlivům, jež předcházely Aristotelovy postřehy o nápodobě, a především se pozastavit nad tím, zda transformace nápodoby mezi Platónem a Aristotelem už v antice neprodělala tak převratné změny, že též výraz otevírá více problémů než porozumění. Vznikla by tak zajímavá paralela, kdy by mohla autorka klást základní otázku dvakrát – není lepší terminologii inovovat? Proč není? A odpověď by byla jednak antická, jednak hermeneutická. Vždyť v důsledku je Aristotelés zcela mimo Platónův pojem nápodoby, dokonce mnohem více než Aristotelés v porovnání s Gadamerem. Autorka volí přímý vstup do konceptu

Aristotela a značně si tím zjednodušuje úlohu. Jistě není povinností vedle Aristotela zkoumat i Platóna, avšak práci by to oživilo a poukázalo na skutečnou dynamiku ústředního tématu. Zdá se mi, že posazení práce čistě mezi Aristotela a Gadamera je příliš komorní, že zvolená strategie prozrazuje určitou úsporu sil a neochotu překračovat minimální limity bakalářské práce. Na druhé straně nutno uznat, že tato úspora se týká povšechně jen formálních částí práce a že strategie je dotažena do konce s velkým přehledem a ctí. Proto mé následující výhrady jsou spíše polemikou než výtkou nějakých konkrétních chyb.

Na str. 11 autorka uzavírá výklad o Gadamerově hermeneutice tak, že „má vlivem Heideggerovým existenciální charakter, projevující se ve vědomí konečnosti...“ To ale není nejpodstatnější rys Gadamerovy hermeneutiky. Právě v tom Heideggera překonává, že eschatologické rysy tlumí a jakoby „zabaluje“ do řečových struktur a otevřenosti k tradici. Na téže straně je jedna z mála jazykových chyb – přihlédneme k antickému vnímání, nikoli na...

Podstatnější je ale otázka, proč autorka volí k výkladu moderní malby padesát let starý text Gadamera. V závěru jednou větou zmiňuje i jiné možnosti, ale upnutí k Pravdě a metodě je nosné. Nic proti zlomovému dílu, avšak je jisté, že se tak perspektiva propůjčuje fenomenologickému paradigmatu. Připadá mi, že typické fenomenologické výzvy k vyplnění nedourčených míst divákem příliš připomínají subjekt – objektovou metafyziku a že tyto teze (např. str. 19) jsou v přímém rozporu s principem hry, kde se taková bipolárnost musí nutně ztratit (třeba str. 14). Zdá se mi, že třeba Ricoeur, který mezi hlavní úkoly hermeneutiky řadí princip sebeztráty primární subjektivity a otevření se jakési „druhé“, autentičtější sféře poznání, by mohl být pro moderní malbu inspirativnější. I zde nutno ale přiznat, že v kapitole Skrývání a odkrývání uměleckého díla náznaky takové hermeneutiky najdeme. Nicméně opět vzlíná základní otázka, zda v souvislosti s moderní malbou znovu ohýbat pojem mimésis v obhajitelnou podobu.

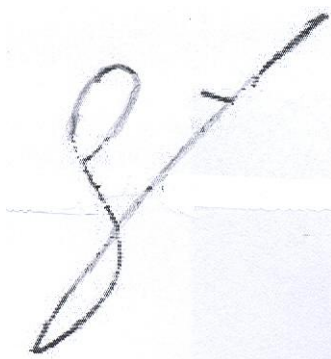
Na straně 21 srovnává autorka rozdíl mezi symbolem a znakem. Znak má prý plně ustoupit znázorňovanému, „zpřítomňovat něco nepřítomného...“ To jsme opět v tvrdé fenomenologii. Věří po Derridovi někdo, že znak je přítomnost nepřítomného?

Na straně 23 zaráží Gadamerova citace, že „pokud umělec dokáže svůj obraz dobře vyjádřit slovy, není potřeba ho malovat.“ Nepřipomíná to jakousi hegelovskou zaměnitelnost uměleckého výrazu coby smyslového vyzařování ideje? V čem má spočívat nezastupitelnost artefaktu, jeho výzva k prodlévání.

Opakuji, že nejde o výčet chyb, naopak práce provokuje k mnohým otázkám. Pokud by autorka byla schopna vyzdvihnout nezbytnost a přednosti Gadamerovy hermeneutiky v nazírání abstraktní malby, pak jsem pro hodnocení práce výborn

výborně

Návrh na klasifikaci bakalářské práce:

.....
podpis recenzenta bakalářské práce

Českých Budějovicích 20. 6. 2010
V dne

Stupeň klasifikace:	☐ výborně	☐ velmi dobře	☐ dobře	☐ nevyhověl
---------------------	----------------------------------	--------------------------------------	--------------------------------	------------------------------------

*) Nehodící se škrtněte

